

UZASADNIENIE

D. B. został oskarżony o to, że:

I. W dniu 27 lipca 2014 roku w R., działając wspólnie i w porozumieniu ze swoim bratem, T. B., groził pozbawieniem zdrowia i życia swojemu sąsiadowi C. K., natomiast T. B. groził C. K. uszkodzeniem ciała, przy czym groźby te wzbudziły w zagrożonym uzasadnioną obawę, że zostaną one spełnione,

tj. o czyn z art. 190 § 1 kk

II. W dniu 27 lipca 2014 roku w R. groził pozbawieniem zdrowia i życia swojemu sąsiadowi A. K. (1), przy czym groźby te wzbudziły w zagrożonym uzasadnioną obawę, że zostaną one spełnione,

tj. o czyn z art. 190 § 1 kk

T. B. został oskarżony o to, że w dniu 27 lipca 2014 roku, działając wspólnie i w porozumieniu ze swoim bratem, D. B., groził uszkodzeniem ciała swojemu sąsiadowi, C. K., natomiast w tym samym czasie D. B. groził C. K. pozbawieniem zdrowia i życia, przy czym groźby te wzbudziły w zagrożonym uzasadnioną obawę, że zostaną ona spełnione,

tj. o czyn z art. 190 § 1 kk

Wyrokiem z dnia 21 października 2015 roku sygn. akt II K 105/15 Sąd Rejonowy w Radomsku oskarżonego D. B.

1a) w miejsce zarzuczonego mu czynu opisanego w punkcie pierwszym części wstępnej wyroku uznał za winnego tego, że w dniu 27 lipca 2014 roku na posesji przy ul. (...) w R. groził kilkakrotnie swojemu sąsiadowi C. K. pozbawieniem życia i zdrowia przy czym groźby te wzbudziły w zagrożonym uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, czym wyczerpał dyspozycję art. 190 § 1 kk;

1b) w miejsce zarzuczonego D. B. czynu opisanego w punkcie drugim części wstępnej wyroku uznał za winnego tego, że w dniu 27 lipca 2014 roku na posesji przy ul. (...) w R. groził kilkakrotnie swojemu sąsiadowi A. K. (1) pozbawieniem życia i zdrowia przy czym groźby te wzbudziły w zagrożonym uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, czym wyczerpał dyspozycję art. 190§1kk;

oraz ustalił, iż oba przypisane w pkt 1a i 1b czyny zostały popełnione w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem takiej samej sposobności zanim zapadł pierwszy wyrok co do któregośkolwiek z nich i stanowią jeden ciąg przestępstw opisany w art. 91 § 1 kk i za ten ciąg przestępstw na podstawie art. 190 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk wymierzył D. B. karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności.

2. oskarżonego T. B. w miejsce zarzuczonego mu czynu uznał za winnego tego, że w dniu 27 lipca 2014 roku na posesji przy ul. (...) w R. groził kilkakrotnie swojemu sąsiadowi C. K. uszkodzeniem ciała przy czym groźby te wzbudziły w zagrożonym uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, czym wyczerpał dyspozycję art. 190§1kk; i za to na podstawie art. 190 § 1 kk wymierzył T. B. karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Nadto zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. M. B. kwotę: 546,12 złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu T. B. z urzędu w postępowaniu sądowym oraz kwotę 546,12 złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu D. B. z urzędu w postępowaniu sądowym.

Zwolnił oskarżonych D. B. oraz T. B. od kosztów sądowych.

Powyższy wyrok zaskarżyli w całości na korzyść oskarżony T. B. oraz obrońca z urzędu oskarżonych T. B. i D. B..

Apelacja obrońcy z urzędu wywiedziona z podstawy art. 438 pkt 1, 2 kpk zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi:

I. obrazę przepisów prawa procesowego, mającą istotny wpływ na wydane w sprawie orzeczenie, tj.: -art. 7 kpk poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegającej na bezpodstawnym uznaniu, iż:

1) zeznania pokrzywdzonych C. K. i A. K. (1) oraz zeznania świadka A. K. (2) są zeznaniami logicznymi, spójnymi, konsekwentnymi, podczas gdy zarówno pokrzywdzeni jak i świadek pozostają w otwartym konflikcie z oskarżonymi, wielokrotnie wszczynali oni bezpodstawne kłótnie z oskarżonymi oraz prowokowali oskarżonych słownymi zaczepkami, co potwierdza zebrany w sprawie materiał dowodowy, a niewątpliwie w interesie pokrzywdzonych i świadka K. jest bezpodstawne obciążanie oskarżonych,

2) zeznania świadków K. B. i W. B. są chwiejne, labilne, stronnicze, mające na celu jedynie wsparcie linii obrony oskarżonych, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż to pokrzywdzeni oraz świadek A. K. (2) rozpoczynali kłótnie, wielokrotnie bezpodstawnie słownie zaczepiali oskarżonych, a zeznania świadków K. B. i W. B. zasługują na przymiot wiarygodności w takim samym stopniu, jak zeznania pokrzywdzonych i świadka A. K. (2), bowiem przedstawiają zachowanie sąsiadów K., ich wroga postawę do oskarżonych oraz negatywne nastawienie,

3) nieprawidłowym wartościowaniu zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającym przede wszystkim na daniu generalnej wiary tylko i wyłącznie zeznaniom obciążającym oskarżonych, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, iż pomiędzy stronami od lat istnieje zaogniony i poważnych konflikt, pokrzywdzeni i świadek A. K. (2) mają interes osobisty w obciążaniu oskarżonych, pomimo iż sami wielokrotnie byli podmiotami inicjującymi groźby i wyzwiska w stosunku do oskarżonych.

-art. 170 § 1 kpk w zw. z art. 193 § 1 kpk poprzez jego zastosowanie i bezpodstawne oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego ds. fonoskopii na okoliczność określenia czyje głosy znajdują się na zapisie nagrania z telefonu komórkowego dokonany przez pokrzywdzonego z uwagi na niepewny wynik tegoż badania z uwagi na słabą jakość nagrania, podczas gdy ten środek dowodowy został przez Sąd I instancji uznany za kluczowy dowód w przedmiotowej sprawie, a słaba jakość nagrania dawała wszelkie podstawy do przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego ds. fonoskopii, który to biegły w sposób precyzyjny odtworzyłby cały przebieg rozmowy zapisanej na nagraniu oraz określiliby czy rzeczywiście głosy utrwalone na nagraniu należą do oskarżonych.

-art. 170 § 2 i 5 kpk poprzez jego zastosowanie i bezpodstawne oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z zeznań zgłoszonych przez obrońcę oskarżonych świadków jako dowodu niemającego znaczenia dla przedmiotowej sprawy i zmierzają do jego przedłużania, podczas gdy zeznania zgłoszonych świadków w sposób wyczerpujący i obiektywny zobrazowałyby konflikt istniejący pomiędzy pokrzywdzonymi, a oskarżonymi, w szczególności strona skarżąca wykazałaby fakt inicjowania bezpodstawnych kłótni i kierowanie wyzwisk przez pokrzywdzonych w stosunku do oskarżonych oraz wrogie nastawienie pokrzywdzonych i świadka K. do oskarżonych.

II. obrazę przepisów prawa materialnego :

1 art. 190 § 1 kk poprzez jego zastosowanie i bezpodstawne przyjęcie, iż oskarżeni kierowali do pokrzywdzonych C. i A. K. (1) groźby pozbawienia życia i zdrowia lub uszkodzenia ciała i tym samym wywołali u pokrzywdzonych

K. realną obawę, że groźby te zostaną spełnione, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, iż pomiędzy stronami od lat istnieje zaogniony konflikt, to pokrzywdzeni często prowokowali oskarżonych i wszczynali bezpodstawne kłótnie i awantury, słowami wulgarnymi obrażali oskarżonych oraz członków ich rodzin, a groźba w rozumieniu w/w przepisu prawa karnego materialnego powinna być groźbą realną, a

ewentualny lęk czy obawa występująca u pokrzywdzonych powinny być oceniane subiektywnie, natomiast obiektywnie powinno być oceniane to, czy obawa taka była w danych okolicznościach uzasadniona.

W konkluzji skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uniewinnienie oskarżonych, ewentualnie o uchylenie przedmiotowego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy kosztów nieodpłatnej pomocy prawnej udzielonej każdemu z oskarżonych z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Oskarżony T. B. przedstawił tożsame zarzuty co jego obrońca. W konkluzji wniósł o uniewinnienie.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 9 lutego 2016r. uznając potrzebę uzupełnienia przewodu sądowego w trybie art. 452 § 2 kpk dopuścił dowód z:

- odpisu wyroku w sprawie II K 333/15 Sądu Rejonowego w Radomsku złożonego przez obrońcę oskarżonych na rozprawie, - akt sprawy II K 117/15 Sądu Rejonowego w Radomsku. Nie uwzględnił natomiast wniosku obrońcy z urzędu oskarżonych D. B. i T. B. dotyczących załączenia akt sprawy pobicia oskarżonego D. B. przez oskarżycieli posiłkowych, ich synów i znajomych, albowiem: - obrońca z urzędu oskarżonych nie wskazała sygnatury przedmiotowych akt,- dotyczą one, według oświadczenia obrońcy i oskarżonego zdarzenia, które miało miejsce w 2009 roku.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 8 marca 2016r. Przewodniczący stwierdza, że została załączona sprawa II K 117/15 Sądu Rejonowego w Radomsku.

Przewodniczący ujawnił i odczytał zeznania świadka G. D. z k. 88, zeznania świadka B. K. z k. 89. oraz ujawnił zeznania W. K. z k. 88.

Na podstawie art. 170 § 1 pkt 2 i 5 kpk Sąd postanowił nie uwzględnić wniosku obrońcy z urzędu oskarżonych D. B. i T. B. z k. 289, pozostawionego do rozpoznania po zapoznaniu się z aktami sprawy II K 117/15 Sądu Rejonowego w Radomsku albowiem

-Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim ujawnił zeznania świadków B. K. i G. D. dotyczące zachowania się stron w dniu zdarzenia z k. 89, 88 akt sprawy II K 117/15 Sądu Rejonowego w Radomsku;

-zeznania świadka W. K. dotyczące konfliktów i nieporozumień między stronami zostały udowodnione zgodnie ze stwierdzeniem wnioskodawcy;

-z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że między stronami istnieje konflikt od dłuższego czasu;

-dowody z zeznań funkcjonariuszy policji mają dotyczyć przebiegu interwencji w godzinach poprzedzających przedmiotowe zdarzenia i zostały udowodnione zgodnie ze stwierdzeniem wnioskodawcy;

-wniosek dowodowy w tym zakresie w sposób oczywisty zmierza do przedłużenia postępowania odwoławczego.

Wobec braku wniosków w przedmiocie uzupełnienia przewodu sądowego, Przewodniczący zamknął przewód sądowy i udzielił głosu stronom zgodnie z art. 453 § 3 kpk.

Obrońca oskarżonego popierał skargę apelacyjną i wnioski w niej zawarte. Ponadto wnosił o zasądzenie na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. M. B. kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonym D. B. i T. B. z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Oskarżony T. B. popierał własną skargę apelacyjną i wnioski w niej zawarte. Przyłączył się również do skargi apelacyjnej swojego obrońcy z urzędu. Podnosił, że nie mieszka obok oskarżycieli od 2003 roku, a konflikt istnieje od 1995 roku. Ten konflikt powstał wtedy, gdy oskarżyciel posiłkowy rozpoczął tam budowę domu i jest to pierwsza sprawa z jego udziałem dotycząca oskarżycieli posiłkowych. Oświadczył, iż od 2003 roku do 2012 roku przebywał w

zakładzie karnym i jedynie korzystał okresowo z przepustek od 2008 roku. W sprawie został oskarżony tylko dlatego, że kilka dni wcześniej złożył zeznania w sprawie przeciwko państwu K..

Prokurator wnosił o nieuwzględnienie skarg apelacyjnych i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych wnosił o nieuwzględnienie skarg apelacyjnych i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy. Ponadto wnosił o zasądzenie od oskarżonych na rzecz oskarżycieli posiłkowych kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu odwoławczym według norm przepisanych.

Oskarżony D. B. przyłączył się do skargi apelacyjnej swojego obrońcy i wniosków w niej zawartych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje oskarżonego T. B. jak i obrońcy z urzędu D. B. i T. B. nie zasługują na uwzględnienie.

Na wstępie rozważań podnieść należy, że ustalenia dokonane przez Sąd I instancji w kwestii sprawstwa i winy oskarżonych są prawidłowe i stanowią wynik nie budzący żadnych zastrzeżeń oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, przeprowadzonej we wzajemnym ich kontekście, bez nieuzasadnionego nadawania przymiotu uprzywilejowania któremukolwiek z nich. Przede wszystkim wskazać należy, iż niezaprzeczalnie pomiędzy stronami postępowania od lat istnieje konflikt związany m.in. z zabudowaniami powstałymi na działce oskarżycieli posiłkowych. Nie sposób zatem zgodzić się z zarzutem skargi apelacyjnej, że Sąd meriti bezpodstawnie nieprawidłowo wartościując materiał dowodowy w sprawie dał generalnie wiarę tylko i wyłącznie zeznaniom obciążającym oskarżonych, mimo, że między stronami istnieje wieloletni konflikt. Wskazać należy, że sam fakt, że strony są ze sobą skłócone nie był podstawą nadania waloru wiarygodności zeznaniom pokrzywdzonych oraz świadkowi A. K. (2), nie dając przy tym wiary oskarżonym oraz świadkom K. B. i W. B.. Zważyć trzeba, iż przekonanie Sądu I instancji o istnieniu niepodważalnych dowodów na sprawstwo oskarżonych D. B. i T. B. pozostaje pod ochroną prawa procesowego, jako że nie wykracza poza ramy zasady swobodnej oceny dowodów wyrażone w treści art. 7 kpk. Stwierdzić należy, że zarzut dokonania dowolnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego jest całkowicie chybiony. Autorzy apelacji w żaden sposób nie wykazali, że dokonana przez Sąd meriti ocena poszczególnych dowodów wymienionych przez skarżącego, tj. zeznań świadków C. K., A. K. (1) i A. K. (2) nosi cechy dowolności i nie respektuje zasady określonej w art. 7 kpk. Ocena zeznań w/w świadków nie zawiera błędów natury faktycznej, logicznej, zgodna jest z zasadami wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego. Zatem całkowicie trafnie na podstawie zeznań C. K., A. K. (1) i A. K. (2) Sąd meriti ustalił, że oskarżeni grozili pokrzywdzonym pozbawieniem zdrowia i życia. Sąd meriti nie negował, że przedmiotowe groźby były po części efektem sporu jaki powstał dzień przed zdarzeniem, kiedy to na terenie posesji pokrzywdzonych miało miejsce spotkanie towarzyskie. Początkowo to A. K. (1) zgłaszał na Policji, iż jego sąsiad D. B. wywołuje awantury. Następnie to D. B. zgłaszał zakłócanie ciszy nocnej ze strony sąsiadów K.. Przybyli na miejsce funkcjonariusze Policji pouczyli A. K. (1) o stosownym do pory zachowaniu, natomiast D. B. o jego prawach. Mając na uwadze zebrany w sprawie materiał dowodowy, w tym przede wszystkim zeznania pokrzywdzonych i zeznania świadka A. K. (2), Sąd odwoławczy nie miał wątpliwości, że dokonana przez Sąd meriti ocena tychże zeznań jest prawidłowa. Wskazali oni konsekwentnie na wszystkie poszczególne elementy zdarzenia a także charakter wypowiedianych wobec nich gróźb. Sąd meriti miał natomiast podstawy by odrzucić opis zdarzenia wskazywany przez W. B. i K. B., które to relacje były stronnice i niekonsekwentne. Nie sposób także nie zgodzić się z argumentacją Sądu I instancji, że pokrzywdzeni mieli prawo wystraszyć się tychże gróźb pozbawienia zdrowia i życia mając na uwadze dotychczasową kartę karną obu oskarżonych, w tych agresywną postawę D. B.. Mając zatem na uwadze powyższe argumenty nie sposób zaakceptować zarzut obrony co do obrazy przepisów prawa procesowego art. 7 kpk.

Na marginesie zauważyć należy, że dokonanie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w sposób odmienny od oczekiwań stron procesowych nie stanowi naruszenia przepisów art. 7 i 410 kpk (Postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Karna z dnia 12 lutego 2016 r. III KK 20/16).

Odnosząc się do kolejnego zarzutu oddalenia wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego do spraw fonoskopii, wskazać należy, iż Sąd meriti szczegółowo uzasadnił, iż nagranie przedstawione przez pokrzywdzonych

nie stanowiło podstawy skazania D. B. i jego brata T. B.. Podstawowym dowodem były bowiem relacje z przebiegu zdarzenia wskazane przez pokrzywdzonych oraz poparte zeznaniami A. K. (2). Nie było zatem potrzeby uwzględnienia wniosku o biegłego. Tym bardziej, że nagranie jest słabej jakości i wbrew twierdzeniom skarżących, biegły nie odtworzyłby całości rozmowy. Sąd meriti jedynie zaakcentował jakie wypowiedzi i jakie określenia padały w chwili zdarzenia, nie wskazując na konkretne osoby biorące udział w zajściu. Tożsama sytuacja dotyczy zarzutu oddalenia wniosku o przeprowadzenie dowodu z zeznań wskazanych przez obronę świadków, które miały na celu zobrazowanie konfliktu (co nie jest przez żadną ze stron kwestionowane), w tym inicjowania bezpodstawnych kłótni i kierowania wyzwiskami przez pokrzywdzonych w stosunku do oskarżonych. Wskazać bowiem należy, iż przedmiotem postępowania sądowego jest zdarzenie z konkretnego dnia tj. 27 lipca 2014 roku kiedy to padły groźby ze strony oskarżonych. Natomiast okoliczności sporu pomiędzy stronami jest znany i nie wymaga udowodnienia. Nawet gdyby przyjąć prowokujące zachowanie ze strony pokrzywdzonych, na którą to okoliczność mieli zeznawać świadkowie wskazani przez obronę, to nawet takie zachowanie nie uprawniało oskarżonych do wypowiadania groźb pozbawienia zdrowia czy nawet życia. Pamiętać należy, że o dopuszczeniu określonego dowodu nie decyduje subiektywne przekonanie wnioskodawcy o istotności dowodu, ale obiektywne przekonanie organu, iż dowód ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. W przedmiotowej sprawie Sąd meriti prawidłowo uznał, iż dowód z wnioskowanych zeznań nie ma znaczenia dla rozpoznania przedmiotowej sprawy. Do takiego wniosku i takiego przekonania wiodą również ujawnione na etapie postępowania odwoławczego zeznania świadków: B. K., G. D. i W. K. z k 88 akt sprawy II K 117/15 Sądu Rejonowego w Radomsku (k 352-352v).

Reasumując powyższe rozważania, stwierdzić należy, iż Sąd odwoławczy – wbrew argumentom skarżących – nie dopatrył się w przedmiotowej sprawie obrazy przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, a tym samym brak było podstaw do uwzględnienia wniesionych apelacji.

W obliczu powyższych ustaleń Sąd meriti prawidłowo uznał, iż zachowanie przypisane oskarżonym wyczerpuje zespół ustawowych znamion przestępstwa z art.190 §1 kk. Przestępstwa z tego artykułu dopuszcza się ten, kto grozi innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona. Groźba zawiera więc zapowiedź popełnienia przestępstwa na szkodę pokrzywdzonego, a dla jej bytu nie jest istotny rodzaj przestępstwa, ani cel dla którego się grozi. Groźenie komuś jest zachowaniem intencjonalnym, zmierzającym do wywołania obawy i z takim też zamiarem zachowywali się oskarżeni D. B. i T. B. w trakcie przedmiotowego zdarzenia. Dla uznania sprawstwa przestępstwa z art.190 §1 kk nie jest konieczne wykazanie zamiaru realizacji swojej groźby przez groźącego, wystarczy jedynie, że groźby te wzbudzają uzasadnioną obawę u osoby, w stosunku do której są wypowiedziane.

W realiach przedmiotowej sprawy oskarżeni mający niechlubną przeszłość, będący tego dnia pod wpływem alkoholu, wypowiadali na tyle jednoznaczne w swoim brzmieniu groźby, że zachowanie takie pokrzywdzeni odebrali jako groźbę spowodowania u nich co najmniej uszczerbku na zdrowiu. Przy czym odczucie pokrzywdzonych w tej sytuacji należy uznać za uzasadnione okolicznościami w jakich miało miejsce. Tym bardziej mając na uwadze konflikt sąsiedzki jaki trwa między stronami od wielu lat. Bezsporną okolicznością jest spór między stronami postępowania, jednakże nie może to powodować ani też usprawiedliwiać wypowiedziania groźb pozbawienia zdrowia lub życia.

Zdaniem Sądu odwoławczego także wymierzona oskarżonym kara pozbawienia wolności jest wyważona, uwzględnia wszelkie okoliczności sprawy i jest współmierna do stopnia zawinienia oraz społecznej szkodliwości czynu. W żadnym wypadku nie można tu mówić o nadmiernej surowości kary pozbawienia wolności.

Reasumując powyższe rozważania Sąd Odwoławczy utrzymał zaskarżony wyrok w pozostałej części, jako słuszny i odpowiadający przepisom prawa.

Na podstawie przepisów powołanych w sentencji wyroku Sąd Okręgowy zasądził od oskarżonych na rzecz oskarżycieli posiłkowych zwrot kosztów zastępstwa adwokackiego oraz orzekł od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu kwotę po 619,92 złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonym z urzędu. Nadto

zwolnił oskarżonych od wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym uznając, że obciążenie nimi T. B. jak i D. B. w ich aktualnej sytuacji finansowej byłoby nadmiernie dotkliwe.

SSA w SO Stanisław Tomasiak